

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Strategie translatorskie w tłumaczeniu związków wielowyrazowych w polskich przekładach współczesnej prozy serbskiej, chorwackiej i bośniackiej (po 1991 roku). Ekwiwalencja tłumaczeniowa

W ramach prezentowanej rozprawy doktorskiej przeprowadzono badania dotyczące strategii i technik translatorskich stosowanych podczas tłumaczenia związków wielowyrazowych występujących we współczesnej prozie serbskiej, chorwackiej i bośniackiej. Metodologiczne ramy analizy oparto na założeniach współczesnych teorii tłumaczenia ze szczególnym uwzględnieniem kognitywnego podejścia do funkcjonalności przekładu. Rozważania dotyczące strategii i technik translatorskich usytuowano w korelacji z ekwiwalencją tłumaczeniową.

Część teoretyczną dysertacji poświęcono zagadnieniom związanym z uwarunkowaniami translacji związków wielowyrazowych. Wskazano na miejsce i rolę przekładoznawstwa wśród humanistycznych dyscyplin naukowych (rozdział 1.), by następnie umiejscowić w nich postać tłumacza i scharakteryzować wpływ posiadanych przez niego kompetencji na rodzaj wykonywanej pracy (rozdział 2.). Istotnym punktem omówienia teoretycznego uczyniono ekwiwalencję tłumaczeniową (rozdział 3.) oraz kluczowe zagadnienia z zakresu frazeologii w kontekście przekładowym (rozdział 4.) Część pierwszą rozprawy zamykają kwestie dotyczące terminologicznego rozróżnienia pomiędzy strategią i techniką translatorską oraz modyfikacji i stylistyki w przekładzie (rozdział 5.). W analitycznej części dysertacji skupiono się na zaprezentowaniu wyników badań przeprowadzonych w oparciu o przykłady wyekscerpowane z wybranych powieści w odniesieniu do założenia o stopniowości ekwiwalencji tłumaczeniowej, dokonując podziału na ekwiwalenty absolutne (rozdział 8.), częściowe (rozdział 9.), paralelne (rozdział 10.) oraz zerowe (rozdział 11). Wnioskowanie uzupełniono o spostrzeżenia dotyczące zaburzeń w stosowaniu strategii i technik tłumaczeniowych oraz na ich wpływ na obrazowanie i funkcjonalność przebiegu komunikacji między autorem tekstu wyjściowego a odbiorcą tekstu docelowego (rozdział 12.).

Wnioski poczynione podczas analizy zgromadzonego materiału badawczego doprowadziły do szczegółowego zdefiniowania metod pracy tłumaczy literatury serbskiej, chorwackiej i bośniackiej na język polski. Przeprowadzone refleksje pozwoliły na zdefiniowanie mechanizmów kierujących tłumaczami podczas translacji związków wielowyrazowych oraz na wykazanie wpływu elementów związanych w kulturą źródłową i docelową na kształt i nacechowanie analizowanych związków.

Słowa kluczowe: strategia translatorska, technika translatorska, związek wielowyrazowy, funkcjonalność przekładu, obrazowanie, ekwiwalencja tłumaczeniowa, nacechowanie kulturowe, tłumaczenie literackie

04.01.2021

Justyna
Fudoko